

Psikolojiye Giriş

Bu Senin Beynin! Ders 2

Web adresi

Değerlendirme

- Arasınava (%30)
- Final (%35)
- Haftalık okuma raporları (%15)
- Kitap inceleme (%20)
- Deneye katılım

Diğer şeyler

- Bağlantıya geçme
- Nasıl iyi yapılır

Bu garip ve doğal olmayan bir görüştür

Belki buna inanmıyorsunuzdur

Belki düalizme inanıyorsunuzdur

Düalizm

- Descartes (1596-1650)
- Refleks makineleri, robotlar olarak hayvanlar
- Biz de maddeden oluşan bedenlerimiz vardır
- Ancak bizim zihinlerimiz maddesel ve fiziksel değildir

Düalizm

• Görüş 1:

İnsan hareketlerinin yaratıcılığı ve kendiliğinden oluşu

Düalizm

• Görüş 2:

“Düşünüyorum, öyleyse varım”

Düalizm

Düalizm doğru gibi görünür

1. Dil

“kolum”, “kalbim”, “vücudum”, “beynim”

Düalizm doğru gibi görünür

1. Kişisel kimlik

Vücuttaki köklü değişikliklere rağmen hala aynı kişi

Düalizm doğru gibi görünür

1. Kişisel kimlik

Çok sayıda insan, bir beden

Özet: Abartılı güldürülerde kadın milyonerin ruhunun erkek avukatının bedenine girmesi

Düalizm doğru gibi görünür

1. Bedenin yok olmasından sonra benliğin yaşamaya devam etmesi

Güncel görüş: Düalizm yanlış Zihin = Beyin

1. Düalizm ile ilgili problemler
2. Fiziksel şeylerin (bilgisayarlar ve robotlar) neler yapabildiğine ilişkin daha iyi bir anlayışa sahip olduğumuzu biliyoruz
3. Beynin rolü üzerine güçlü kanıt

Beyin nasıl çalışır?

Nöronlar

- Yaklaşık olarak 1,000,000,000,000
- Duyusal nöronlar, motor nöronlar, aracı nöronlar
- Ya hep ya hiç
- Şiddet: nöronların ateşlenme sayısı ve ateşlenme sıklığı aracılığıyla ifade edilir

Nöronlar

- Sinapslar üzerinden iletişim: aksonlar nörotransmitterleri salıverir
  - Uyarıcı
  - Ketleyici
- İlaçlar: agonist & antagonist
  - Curare
  - Alkol
  - Amfetaminler
  - Prozac
  - L-DOPA

Beyin kişisel bir bilgisayarda olduğu gibi bağlantılara mı sahiptir?

- HAYIR – çünkü:
  - Hasara karşı oldukça dirençlidir
  - İnanılmaz hızlıdır
- İnsanlar tarafından yapılmış bilgisayarların çoğunun aksine beyin, düzenli olarak paralel süreçler aracılığıyla çalışır

Beynin farklı bölgeleri neler yapar?

- Her şey için beynine ihtiyacın yoktur...
  - Bebeğin annesini emmesi
  - Acıdan kaçınma adına elinizi çekmeniz
  - Penisin sertleşmesi
  - Kusmak

Bazı korteks altı yapılar

- Medula: belirli refleksler, kalp atışı, nefes alma
- Beyincik: karmaşık motor hareketler
- Hipotalamus: açlık, susuzluk, uyku

İnsan korteksinin $\frac{1}{4}$ 'ünden
azı yansıtma alanlarını içerir;
kalanı kısmı ise dile, akıl
yürütmeye, ahlaka,
düşünmeye ilişkin alanları
içerir

Sana ve senin beynine olabilecek bazı kötü şeyler

- Apraksi
- Agnozi
  - Görsel agnozi
  - Yüz körlüğü
- Duyusal ihmal
- Afazi
- Kazanılmış psikopati

Kaç zihnimiz vardır?

Beyin iki hemisferden oluşur

- Sol ve sağ kısımlar birbirinden ayrıdır
- Korpus Kallosum: hemisferler arasındaki ana yolak
- Bazı fonksiyonlar yanallaşmıştır
  - Dil solda
  - Matematik, müzik sağda
- Yanallaşma hiçbir zaman %100 değildir

Karşıt hemisfere gönderilen duyusal bilgi

- Ana prensip karşılıklı organizasyondur
- Duyusal veri kortekse giden yollarda çaprazlanır
- Görsel çaprazlama
  - Sol görsel alan sağ hemisfere
  - Sağ görsel alan sol hemisfere
- Diğer duyular da benzerdir

Karşılıklı motor kontrol

- Hareketler motor alan tarafından kontrol edilir
- Sağ hemisfer vücudun sol tarafını kontrol eder
- Sol hemisfer sağ tarafı kontrol eder
- Motor sinirler omurilikte çaprazlanır

Corpus callosum

- Hemisferler arasındaki başlıca (ama tek değil) yolak
- İki taraftaki benzer yapıları birbirine bağlar
- Bir hemisfere gelen verinin iki hemisferde de işlenmesine olanak verir
- Sol ve sağ tarafın motor koordinasyonuna yardım eder

Bir parça tevazu, Bölüm 1

- Bilgi işleyici, bilgisayar olarak zihin
- Tanıma, dil, motor kontrol, mantık vb.
- Ancak farkındalığa ilişkin zor problem hala duruyor
- Öznel deneyim, “neye benziyor”, *qualia*

“Bilinç gibi bu kadar muhteşem bir şeyin nasıl olup da bir sinir dokusunun bir sonucu olarak ortaya çıkması Alaattin’in lambasını ovaladığında cinin ortaya çıkması kadar açıklanamaz bir durumdur”

- Thomas Huxley

Bir parça tevazu, Bölüm 2

- Zihinsel yaşantıya ilişkin mekanistik anlayış
- Peki ya insani değerler?
  - Özgür irade ve sorumluluk
  - İçsel değer
  - Manevi değer
- Bunlar biraraya getirilebilir mi?